

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 330/2014-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. júna 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť I. K., zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Pochom, Advokátska kancelária, Hviezdoslavova 3, Bardejov, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo V 4/2013 a jeho uznesením z 27. februára 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. mája 2014 doručená sťažnosť I. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo V 4/2013 a jeho uznesením z 27. februára 2014 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Dňa 22. mája 2014 sťažovateľ svoju sťažnosť doplnil zaslaním splnomocnenia na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

Zo sťažnosti, z jej prílohy, ako aj z predchádzajúcich konaní vedených ústavným súdom vo veciach sťažovateľa vyplynulo, že sťažovateľ 21. júna 2005 podal Okresnému súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) žalobu proti neoprávnenému pozastaveniu výkonu pracovnej činnosti a diskriminácii vo vlastnom povolani a zamestnaní proti Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky (žalovaný v 1. rade), Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (žalovaný v 2. rade) a Krajským úradom v Prešove (žalovaný v 3. rade). Okresný súd rozsudkom sp. zn. 3 C 171/2005 z 21. októbra 2010 žalobu sťažovateľa zamietol. Na základe odvolania sťažovateľa Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 11 Co 7/2011 z 28. apríla 2011 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

Sťažovateľ 30. mája 2011 podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Cdo 197/2012, 4 Cdo 198/2012 z 19. septembra 2012 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 4 Cdo 197/2012, 4 Cdo 198/2012 zo 6. marca 2013 (ďalej len „opravné uznesenie“) konanie o dovolaní sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu zastavil, a to z dôvodu neodstránenia nedostatku osobitnej podmienky dovolacieho konania vyplývajúcej z § 241 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorou je povinné zastúpenie advokátom v dovolacom konaní. Označeným uznesením najvyšší súd zároveň odmietol dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 4 CoPr 7/2012 z 18. apríla 2012 pre jeho neprípustnosť. Opravným uznesením dovolací súd opravil v záhlaví svojho uznesenia z 19. septembra 2012 nesprávne uvedené meno sťažovateľa a jeho návrhu na opravu označenia žalovaného v 3. rade nevyhovelo, pretože sám sťažovateľ ho takto označil vo svojej žalobe.

Proti označenému uzneseniu najvyššieho súdu v spojení s opravným uznesením podal sťažovateľ dovolanie z dôvodu, že v pôvodnom konaní (vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 3 C 171/2005) došlo k bližšie nekonkretizovanej vade v zmysle § 237 OSP. Sťažovateľ v dovolaní uviedol, že žalovaný v 3. rade mal v tomto konaní vystupovať samostatne (ako právnická osoba), nie ako zástupca štátu, pričom konajúci súd sa touto otázkou mal zaoberať ex offo.

Najvyšší súd napadnutým rozhodnutím konanie o dovolaní sťažovateľa zastavil podľa § 104 ods. 1 OSP z dôvodu neodstrániteľného nedostatku podmienky konania, a to chýbajúcej funkčnej príslušnosti na rozhodnutie o podanom dovolaní.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„... Dňa 27.II.14 vyniesol najvyšší súd svoje konečné uznesenie sp. zn. 1CdoV 4/2013, ktorým moje dovolanie z 30.V.11... proti právopl. rozsudku Kraj. súdu v Prešove 1Co/7/2011-199 z 28.IV.2011 bolo zastavené a čím bolo celé toto dôležité súdne konanie ním zmárnené, a to pre absenciu môjho povinného právneho zastúpenia zo zákona a čo bolo odo mňa vyžadované nielen nad moje možnosti, ale aj celkom neprávom!...

V čase, kedy spor... vznikol platil zákon, ktorý súdne konania, ako je toto oslobodzoval od súdnych poplatkov, čo nikdy nikto nebral na zreteľ /ide predsa o pracovno-práv. nároky z neplatného rozviazania pracovného pomeru/. A na tomto práv. základe mal mi byť pre celé toto konanie pridelený advokát súdom ex offo - od zákl. stupňa až do dovolanie ! A pokiaľ sa niekto bude brániť legislatívnymi zmenami počas hry, tak súdy prinajmenšom odignorovali a nebrali vôbec v úvahu úst. zákon č.23/91 Zb. s jeho Listinou ľudských práv... /najmä ods. 2/, čl. 37/, ktoré vedno odignorovali aj s Rezolúciou VZ-OSN z 10.XII.1948.“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti túto prijal na ďalšie konanie a nálezom takto rozhodol:

„1./ ... základné a ľudské práva I. K. podľa ods. 1/, čl. 46 Ústavy SR v spojení s ods. 1/, čl. 6 Dohovoru, boli postupom Najvyššieho súdu SR v dovolacom konaní a kauze

vedenej na Okresnom súde v Bardejove pod č. k. 3C 171/05 - jeho konečným uznesením sp. zn. 1CdoV 4/2013, zo dňa 27.II.2014, porušené.

2./ Zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu SR 1CdoV 4/2013 z 24.II.2014 a

3./ Prikazuje NS-SR nanovo v tejto veci konať a len zákonne, ústavne a spravodlivo o nej rozhodnúť.

4./ Ukladá NS-SR v Bratislave uhradiť aj vzniklé trovy tohto súdneho konania, a to v lehote 15-tich dní od nadobudnutia tohto ústavného nálezu.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé

súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo V 4/2013 a jeho uznesením z 27. februára 2014.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07, I. ÚS 275/2010).

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Ústavný súd vo svojej judikatúre pravidelne zdôrazňuje, že nie je alternatívou a ani ďalšou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). V dôsledku toho v konaní o ústavných sťažnostiach nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu

vrátane posúdenia skutkových otázok, pretože jeho úlohou nie je zastupovanie, resp. nahradzovanie všeobecných súdov ako ich ďalšia opravná inštancia. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 225/03, IV. ÚS 158/09). Akékoľvek skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť preto predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a teda z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 262/04). Ústavný súd takisto pripomína, že jeho prvoradou úlohou je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je aj prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („iura novit curia“). Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (mutatis mutandis napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 50/04, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

Najvyšší súd v odôvodnení namietaného uznesenia okrem iného uviedol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky predovšetkým skúmal, či v danej veci sú splnené podmienky, za ktorých môže konať (§ 103 O. s. p.). Dospel pritom k záveru, že vo veci ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, a preto treba konanie o dovolaní žalobcu zastaviť.“

Občiansky súdny poriadok v § 10 a nasl. určuje funkčnú príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Najvyšší súd Slovenskej republiky je príslušný na rozhodovanie o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa (§ 10 ods. 2 O. s. p.), na rozhodovanie o dovolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov odvolacích (§ 10a ods. 1 O. s. p.), na rozhodovanie o dovolaniach proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho (§ 10a ods. 2 O. s. p.), na rozhodovanie o mimoriadnych dovolaniach proti rozhodnutiam súdov a napokon na rozhodovanie o mimoriadnych dovolaniach proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (§ 10a ods. 4 O. s. p.).

Dovolanie žalobcu smeruje proti uzneseniu, ktorým Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 10a ods. 1 O. s. p.) dovolacie konanie zastavil pre

neodstrániteľný nedostatok podmienok dovolacieho konania (§ 104 ods. 2 O. s. p.), keď dovolateľ v dovolacom konaní nebol zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1, veta druhá O. s. p.) a tiež aj proti takému jeho uzneseniu, ktorým dovolací súd jeho dovolanie odmietol pre jeho neprípustnosť (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) a napokon aj proti tej časti jeho opravného uznesenia, ktorým nevyhovел jeho návrhu na opravu označenia žalovanej III/.

K podmienkam konania na strane súdu totiž patria také jeho vlastnosti, ktoré vymedzujú jeho práva a povinnosti ako orgánu štátu konať a vydať rozhodnutie. Takouto vlastnosťou je nepochybne aj funkčná príslušnosť, úprava ktorej dáva odpoveď na otázku, ktorý súd je príslušný konať a rozhodovať o veci v inštančnom postupe. Chýbajúca funkčná príslušnosť na prejednanie určitej veci predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania.

V predmetnej veci dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho (§ 10a ods. 1 O. s. p.) v spojení s jeho opravným uznesením, s ktorým tvorí jeden celok Platná právna úprava nedáva možnosť preskúmania rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho Najvyšším súdom Slovenskej republiky ani ako súdom odvolacím, ale ani ako súdom dovolacím, rozhodujúcim na základe dovolania účastníka konania.

Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky nie je funkčne príslušný rozhodnúť o odvolaní smerujúcom proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho, konanie o odvolaní žalobcu v predmetnej veci zastavil (s § 104 ods. 1 O. s. p.).“

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nezistil, že by účinky výkonu jeho dovolacej právomoci boli nezlučiteľné so zásadou spravodlivého procesu a základným právom účastníka konania na súdnu ochranu. Napadnuté uznesenie obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom jeho výklad právnych predpisov a závery z nich odvodené nie sú svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

Z obsahu napadnutého uznesenia vyplýva, že ním najvyšší súd zastavil konanie o dovolaní sťažovateľa, ktoré smerovalo proti rozhodnutiu najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia dospel k záveru, že vecnému prerokovaniu dovolania sťažovateľa bráni jeho chýbajúca funkčná príslušnosť, ktorá predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, preto dovolacie konanie zastavil. Najvyšší súd v odôvodnení namietaného rozhodnutia správne ozrejmil, že platná právna úprava neumožňuje preskúmať rozhodnutie najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho najvyšším súdom, a to ani na základe odvolania, ani na základe dovolania. Za daných okolností najvyšší súd postupoval podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom, ak konanie o dovolaní sťažovateľa podľa § 104 ods. 1 OSP zastavil s poukazom na existenciu neodstrániteľného nedostatku podmienky konania. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej postup a rozhodnutie orgánu verejnej moci (v posudzovanom prípade najvyššieho súdu), ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej procesnoprávnej úpravy alebo hmotnoprávnej úpravy, v zásade nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (m. m. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00), a teda ani porušovanie iných ustanovení ústavy, príp. ústavných zákonov.

Z napadnutého rozhodnutia pritom nevyplýva žiadna svojvôľa, resp. neodôvodnenosť záverov najvyššieho súdu, ktorý rozhodol plne v intenciách príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku spôsobom, ktorý neodporuje zmyslu ani účelu označených ustanovení. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu na výklad príslušných zákonných ustanovení nestotožnil, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

Vzhľadom na skutočnosť, že najvyšší súd ako dovolací súd svoje uznesenie ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil a pritom postupoval v súlade s platnou právnou úpravou (§ 104 ods. 1 v spojení s § 10a OSP), ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu je riadne odôvodnené, nemožno ho považovať za arbitrárne, a preto ním ani nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júna 2014